

Εκκλησία και ετερόδοξοι (Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος)

/ [Πεμπτούσία](#)



Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Νεόφυτος, έχοντας επιστρέψει από την Κρήτη, όπου συμμετέσχε στην αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθοδοξίας, αντιλαμβάνεται ότι έχει την επιτακτική υποχρέωση ενώπιον του κλήρου και του λαού της θεοσώστου Μητροπόλεώς του, τους οποίους και εξεπροσώπησε στην εν λόγω Σύνοδο, και προς γνώσιν και επίγνωσιν πάντων, να κοινοποιήσει, μέσω δημοσίευσης στην επίσημη αυτή ιστοσελίδα της Μητροπόλεώς του, το Υπόμνημα, το οποίο συνέταξε και κατέθεσε στην Σύνοδο, αναφορικάς προς το θέμα «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον».

Συμπληρωματικά και προς ενημέρωση όσων ενδιαφέρονται για τα εκκλησιαστικά πεπραγμένα, αλλά και χάριν της ιστορικής αλήθειας, δηλώνει και τα εξής:

Το μόνο κείμενο, το οποίο δεν υπέγραψε κατά τις εργασίες της εν λόγω Μεγάλης Συνόδου, είναι το τελευταίο συζητηθέν και υπό των πλειόνων αρχιερέων-μελών της Συνόδου συμφωνηθέν, αναφορικάς προς τις «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν χριστιανικόν κόσμον». Η ανάγνωση του κατωτέρω δημοσιευομένου Υπομνήματος του Πανιερωτάτου Μόρφου δίδει εύγλωττες απαντήσεις, γιατί αυτός δεν υπέγραψε το ως άνω συμφωνηθέν κείμενο.

Οι σύγχρονοι άγιοι Πατέρες Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης, Παΐσιος Αγιορείτης, Ιάκωβος Τσαλίκης, Ευμένιος Σαριδάκης και Σωφρόνιος Σαχάρωφ, τους οποίους ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μόρφου γνώρισε εν ζωή και από την διδασκαλία και τον βίο των οποίων παραθέτει στο δημοσιευόμενο Υπόμνημά του χαρακτηριστικά σχετικά αποσπάσματα, είναι σαφέστατοι ως προς το τι και ποιά είναι η μία, αγία, καθολική και αποστολική Εκκλησία και ποιά η ενδεδειγμένη της στάση έναντι των ετεροδόξων χριστιανών. Το σοφόν εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία είναι πάντοτε σαφές. Ο Πανιερώτατος Μόρφου λοιπόν, «επόμενος τοις αγίοις Πατράσιν», κατέθεσεν ενώπιον της Μεγάλης Συνόδου την Πίστιν των Πατέρων ημών και προφορικώς και γραπτώς. Στα της Πίστεως πρέπει να «αληθεύομεν εν αγάπη». Και, κατά το Κυριακό λόγο, «γνώσεσθε την αλήθειαν, και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς».

Σε μία Μεγάλη Σύνοδο, όπως ήταν αυτή της Κρήτης, απαιτείται δογματική σαφήνεια του τι εστίν Εκκλησία και τι ετερόδοξοι χριστιανοί. Το ανωτέρω συμφωνηθέν σχετικό κείμενο ταπεινώς φρονούμε ότι πάσχει από ηθελημένη θεολογική ασάφεια. Αυτή την ασάφεια οι Ποιμένες έχουν υποχρέωση, τόσο προς τους Ορθοδόξους, όσο και προς τους ετεροδόξους, να την διασαφηνίσουν, όχι μόνον ιστορικώς, αλλά πρωτίστως και κυρίως θεολογικώ τω τρόπω. Το ελπίζουμε και προσευχόμαστε να επιτευχθεί σε επόμενη Σύνοδο της μίας, αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας.

Υπόμνημα προς την εν Κρήτη Αγίαν και Μεγάλην Σύνοδον

της Ορθοδόξου Εκκλησίας αναφορικώς προς την ειδικήν

Συνεδρίαν αυτής επί του θέματος

«Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον»

Μητροπολίτου Μόρφου Νεοφύτου

Παναγιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, Οικουμενικέ Πατριάρχα Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίε και Πρόεδρε της Αγίας ταύτης Συνόδου,

Άγιοι Προκαθήμενοι των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών,

Άγιοι Αρχιερείς,

Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,

Αναφορικώς προς το θέμα της παρούσης Συνόδου, «Σχέσεις της

Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον», ευχαριστούμεν εκ βαθέων την πατρικήν του Τριαδικού Θεού Πρόνοιαν, η οποία αξιώνει ημάς να καταθέσωμεν ενώπιον Υμών εμπειρίας αγίων ανθρώπων, ως προς το τι είναι Εκκλησία, και πως η Εκκλησία σημαίνεται εις την Θεολογίαν της εμπειρίας και εις την αγιοπνευματικήν εμπειρίαν μεγάλων θεολόγων του συγχρόνου Ορθοδόξου κόσμου, ανεγνωρισμένου κύρους. Και ταύτα, καθόσον, κατά τους αγίους Πατέρας, αληθής και απλανής θεολόγος είναι ο των παθών δια της πράξεως, ήτοι της τηρήσεως των θεϊκών εντολών, καθαρθείς, φωτισθείς δια της Τριαδικής ελλάμψεως και κατά χάριν θεωθείς δια της καθαράς εν Αγίω Πνεύματι προσευχής. «Δια πολιτείας, άνελθε· δια καθάρσεως, κτήσαι το καθαρόν. Βούλει θεολόγος γενέσθαι ποτέ, και της θεότητος άξιος; τας εντολάς φύλασσε· δια των προσταγμάτων όδευσον· πράξεις γαρ επίβασις θεωρίας· εκ του σώματος τη ψυχή φιλοπόνησον», κατά τον μέγαν εν θεολογία Γρηγόριον τον Ναζιανζηνόν¹. Κατά δε την απόφανσιν του οσίου και θεοφόρου πατρός ημών Νείλου του Ασκητού, «Ει θεολόγος ει, προσεύξη αληθώς· και, ει αληθώς προσεύξη, θεολόγος ει.»²

Καταθέτομεν λοιπόν εν συνεχεία τας εν λόγω θεολογικάς εμπειρίας, ως προς το ανωτέρω θέμα, παραθέτοντες καταρχήν σχετικά αποσπάσματα εκ του βαρυσημάντου έργου, Εμπειρική Δογματική της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας κατά τις προφορικές παραδόσεις του π. Ιωάννη Ρωμανίδη, όπως κατέγραψε και εξέδωκεν αυτάς ο εν Αγίω Πνεύματι αδελφός και συλλειτουργός, Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος ³.



α. «Μέλη της Εκκλησίας είναι όσοι βαπτίζονται και χρίονται, όσοι κοινωνούν του Σώματος και Αίματος του Χριστού και έχουν νοερά προσευχή στην καρδιά... Μέλη της Εκκλησίας είναι όσοι έχουν λάβει το Άγιον Πνεύμα.»⁴

β. «Ο Χριστός σώζει τους ανθρώπους δια της Εκκλησίας Του και με οποιονδήποτε άλλο τρόπο Εκείνος γνωρίζει, αλλά εμείς γνωρίζουμε τον τρόπο που σώζεται κανείς, ήτοι δια των Μυστηρίων της Εκκλησίας και της Ορθόδοξου ευσεβείας, που είναι η κάθαρση, ο φωτισμός και η θέωση, η, όπως αλλιώς λέγεται, πράξη και θεωρία.

Εκτός της Εκκλησίας δεν υπάρχει σωτηρία. Ο Χριστός προσφέρει τη σωστική Χάρη σε όλους τους ανθρώπους. Όταν σώζεται κανείς εκτός της ορατής Εκκλησίας, αυτό σημαίνει ότι ο ίδιος ο Χριστός σώζει αυτόν. Εάν αυτός είναι μέλος ετερόδοξο, τότε σώζεται διότι τον σώζει ο Χριστός και όχι η »παραφυας«, στην οποία ανήκει, διότι μία είναι η Εκκλησία που σώζει, δηλαδή ο Χριστός.»⁵

γ. «Όπου δεν υπάρχει το Ορθόδοξο Δόγμα, η Εκκλησία δεν είναι σε θέση να αποφανθεί περί της εγκυρότητας των Μυστηρίων. Κατά τους Πατέρας, το Ορθόδοξο Δόγμα ουδέποτε χωρίζεται από την πνευματικότητα... Το κριτήριο της

εγκυρότητος των Μυστηρίων για μας τους Ορθοδόξους είναι το Ορθόδοξο Δόγμα, ενώ για τους ετεροδόξους είναι η αποστολική διαδοχή 6. Για την Ορθόδοξη Παράδοση δεν αρκεί να ανάγουμε την χειροτονία στους Αποστόλους, αλλά να έχουμε Ορθόδοξο Δόγμα... Όπου υπάρχει ορθή διδασκαλία, υπάρχει και ορθή πράξη. Ορθοδοξία σημαίνει ορθή δόξα και ορθή πράξη.»⁷

δ. «Υπάρχει μία ταυτότητα μεταξύ Ορθοδόξου Θεολογίας και Μυστηρίων.»⁸

ε. «Η Εκκλησία, ως Σώμα Χριστού, είναι το κατοικητήριο της ακτίστου δόξης του Θεού 9 . Δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε τον Χριστό από την Εκκλησία, ούτε και την Εκκλησία από τον Χριστό.

Στον Παπισμό και Προτεσταντισμό γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ του Σώματος και της Εκκλησίας... Αυτό για την Ορθόδοξη Εκκλησία είναι αδύνατον.»¹⁰

στ. «Η Εκκλησία είναι ορατή και αόρατη... Οι άγιοι γνωρίζουν εκ πείρας τη συνύπαρξη ορατού και αοράτου στοιχείου της Εκκλησίας 11 . Η εμφάνιση πολλών αγίων σε ζώντα θεούμενα μέλη της Εκκλησίας δείχνει αυτή την πραγματικότητα. Γι' αυτό και αληθινή γνώση του τι είναι Εκκλησία έχουν όσοι έχουν προσωπική εμπειρία.» 12

Ταύτα, μεταξύ πολλών άλλων παρεμφερών, καταθέτει και μαρτυρεί το γνήσιον τέκνον της Ορθοδόξου Εκκλησίας και αυθεντικός συνεχιστής της αληθούς πατερικής παραδόσεως, μακαριστός πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Ρωμανίδης, και επιμένει να παραπέμπει εις την προσωπικήν εμπειρίαν των αγίων Πατέρων.

Εις την προσωπικήν ημών ζωήν, Παναγιώτατε και άγιοι αρχιερείς, ανεζητήσαμεν τοιούτους θεοφόρους Πατέρας και Μητέρας. Και η αγαθότης του Θεού έδωκεν εις ημάς «υπερεκπερισσού ων ητούμεθα η ενοούμεν» (πρβλ. Εφεσ. 3, 20), και ηξίωσεν ημάς να γνωρίσωμεν εκ του σύνεγγυς και να συναναστραφώμεν μετά γνησίων ανθρώπων του Θεού.

Δύο εξ αυτών υπήρξαν οι όσιοι Γέροντες Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης και Παΐσιος ο Αγιορείτης, την αγιότητα των οποίων ανεκήρυξε προσφάτως το Σεπτόν Οικουμενικόν Πατριαρχείον. Παραθέτω εν συνεχεία χαρακτηριστικά αποσπά-σματα εκ της διδασκαλίας των θεοφόρων τούτων ανδρών αναφορικώς προς το υπό εξέτασιν θέμα, και μάλιστα το θέμα του μετά των ετεροδόξων διαλόγου, του τρόπου προσεγγίσεως τούτων και της ευθύνης ημών έναντι αυτών.

Ο όσιος Πορφύριος έλεγεν εις πνευματικά αυτού τέκνα·

«Εσείς θα κρατήσετε (στους διαλόγους με τους παπικούς) και θα ακολουθήσετε την Ορθόδοξη θέση. Αν τώρα αυτοί (οι παπικοί) θέλουν να έρθουν μαζί μας, ούτε μπορούμε, αλλά ούτε και πρέπει να τους εμποδίσουμε να έλθουν...

Μη φοβάστε. Οι διαθέσεις του Πάπα ανέκαθεν ήταν να υποτάξει την Ορθόδοξη Εκκλησία και θα έλθει ημέρα, που ο διάλογος θα ματαιωθεί· τίποτε δεν πρόκειται να γίνει· άλλωστε τους Ουνίτες, αυτό τον δούρειο ίππο, είναι φως φανάρι ότι τους ενδιαφέρει να αναγνωρίσουν οι Ορθόδοξοι κεφαλήν τον Πάπα και τίποτε περισσότερο.» 13

Ο δε όσιος πατήρ ημών Παΐσιος ο Αγιορείτης υπαγορεύει τα εξής βαρυσήμαντα:

«Πολλοί άγιοι Μάρτυρες, όταν δεν ήξεραν το δόγμα, έλεγαν: “Πιστεύω ο,τι θέσπισαν οι Άγιοι Πατέρες.” Αν κάποιος το έλεγε αυτό, μαρτυρούσε. Δεν ήξερε δηλαδή να φέρη αποδείξεις στους διώκτες για την πίστη του και να τους πείση, αλλά είχε εμπιστοσύνη στους Αγίους Πατέρες. Σκεφτόταν; “Πως να μην έχω εμπιστοσύνη στους Αγίους Πατέρες; Αυτοί ήταν και πιο έμπειροι και ενάρετοι και άγιοι. Πως εγώ να δεχθώ μία ανοησία; Πως να ανεχθώ να βρίζη ένας τους Αγίους Πατέρες;” Να έχουμε εμπιστοσύνη στην παράδοση. Σήμερα, δυστυχώς, μπήκε η ευρωπαϊκή ευγένεια και πάνε να δείξουν τον καλό. Θέλουν να δείξουν ανωτερότητα και τελικά πάνε να προσκυνήσουν τον διάβολο με τα δύο κέρατα. “Μία θρησκεία,” σου λένε, “να υπάρξη”, και τα ισοπεδώνουν όλα. Ήρθαν και σ’ εμένα μερικοί και μου είπαν: “ Όσοι πιστεύουμε στον Χριστό, να κάνουμε μία θρησκεία.” “Τώρα είναι σαν να μου λέτε”, τους είπα, “χρυσό και μπακίρι, χρυσό τόσα καράτια και τόσα που τα ξεχώρισαν, να τα μαζέψουμε πάλι και να τα κάνουμε ένα. Είναι σωστό να τα ανακατέψουμε πάλι; Ρωτήστε έναν χρυσοχόο: «Κάνει να ανακατέψουμε την σαβούρα με τον χρυσό;» Έγινε τόσοσ αγώνας, για να λαμπικάρη το δόγμα.” Οι Άγιοι Πατέρες κάτι ήξεραν και απαγόρευσαν τις σχέσεις με αιρετικό. Σήμερα λένε: “ Όχι μόνο με αιρετικό, αλλά και με Βουδδιστή και με πυρολάτρη και με δαιμονολάτρη να συμπροσευχηθούμε. Πρέπει να βρίσκωνται στις συμπροσευχές τους και στα συνέδρια και οι Ορθόδοξοι. Είναι μία παρουσία.” Τι παρουσία; Τα λύνουν όλα με την λογική και δικαιολογούν τα αδικαιολόγητα. Το ευρωπαϊκό πνεύμα νομίζει ότι και τα πνευματικά θέματα μπορούν να μπουν στην Κοινή Αγορά.»14

«Αυτό, που επιβάλλεται σε κάθε Ορθόδοξο, είναι να βάζη την καλή ανησυχία και στους ετεροδόξους, να καταλάβουν δηλαδή ότι βρίσκονται σε πλάνη, για να μην αναπαύουν ψεύτικα τον λογισμό τους, και στερηθούν και σ’ αυτήν την ζωή τις πλούσιες ευλογίες της Ορθοδοξίας και στην άλλη ζωή στερηθούν τις

περισσότερες και αιώνιες ευλογίες του Θεού.»¹⁵

Έτερος σύγχρονος όσιος, μετά του οποίου ηξιώθημεν να συνδεθώμεν πνευματικώς, υπήρξεν ο αγίας μνήμης Γέρων Ιάκωβος ο Τσαλίκης, ο «με συγχωρείτε». Το προσφάτως εκδοθέν βιβλίον περί της αγίας αυτού βιοτής ¹⁶, αναφέρει και το εξής χαρακτηριστικόν περιστατικόν, το οποίον θεωρούμεν ότι αφορά και εις το υπό εξέτασιν θέμα της Συνόδου και ενέχει ιδιαιτέραν ποιμαντικήν αξίαν. Το παραθέτομεν εν συνεχεία:

«Όταν έμεινε για διανυκτέρευση στο Μοναστήρι ένας παπικός, ο Γέροντας του φέρθηκε με αγάπη. Ο επισκέπτης ήταν καλοπροαίρετος και είχε πολλές απορίες. Ο Γέροντας του εξηγούσε με καλωσύνη και πραότητα. Τότε το Μοναστήρι δεν είχε την μεγάλη τράπεζα που έχει τώρα, και έτρωγαν όλοι μαζί (μοναχοί, κληρικοί, λαϊκοί) σε μια μικρή τράπεζα (τραπεζαρία) στο ισόγειο, δίπλα στη βρύση. Είχαν προπορευθή όλοι οι άλλοι. Κάθισαν στην τράπεζα και περίμεναν τον Γέροντα. Όταν μπήκε ο Γέροντας μέσα, όλοι σηκώθηκαν από σεβασμό αλλά και για να γίνη η συνηθισμένη προσευχή της τράπεζας. Ο Γέροντας κάθισε, είπε και στους άλλους να καθήσουν, έκανε τον σταυρό του και άρχισε να τρώη. Ο παπικός ήταν πιστός. Παίρνει τον λόγο και λέει στον Γέροντα: “Γέροντα, δεν θα κάνωμε προσευχή;” Και ο Γέροντας ήρεμα του απαντά: “Καλύτερα να κάνωμε σιωπή.” Και συνέχισε το φαγητό του. Ας κατανοήσουν το πνεύμα του αγίου Γέροντος όσοι επιμένουν στις συμπροσευχές με τους ετεροδόξους.»¹⁷

Άλλος σύγχρονος θεοφόρος πατήρ, τον οποίον ηξιώθημεν να γνωρίσωμεν κατά την νεότητα ημών, είναι ο τότε εφημέριος του Λεπροκομείου (Νοσοκομείου Λοιμωδών Νόσων) Αθηνών, αείμνηστος Γέρων Ευμένιος Σαριδάκης, γέννημα της αγιοτόκου νήσου Κρήτης -ήτις και φιλοξενεί την Σύνοδον ταύτην-, πνευματικόν τέκνον του οσίου Νικηφόρου του Λεπρού ¹⁸. Παραθέτομεν εν συνεχεία θαυμαστόν γεγονός, το οποίον συνέβη εις τον Γέροντα Ευμένιον και σχετίζεται αμέσως προς το υπό εξέτασιν θέμα, όπως τούτο καταγράφεται εις ημέτερον, προσφάτως εκδοθέν πόνημα ¹⁹. Του περιστατικού τούτου ήμην αυτήκοος (εκ του Γέροντος Ευμενίου) μάρτυς. Αλλ’ επειδή, κατά το Κυριακόν λόγιον, «επί στόματος δύο μαρτύρων η τριών σταθή παν ρήμα» (Ματθ. 18, 16), εις το ως άνω βιβλίον καταγράφομεν τούτο κατά την συμμαρτυρίαν του πνευματικού ημών αδελφού, μοναχού Ιεροθέου.

«Ο Γέροντάς μας, π. Ευμένιος Σαριδάκης, προσευχόταν κάποτε για τον διάβολο. Τον σταμάτησε όμως ο Θεός, λέγοντάς του ότι η προσευχή αυτή είναι ατελέσφορη, ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Κάποτε, ο Γέροντας μου εκμυστηρεύθηκε ότι μνημόνευσε στην Πρόθεση τον Ευρωπαίο γνωστό ανθρωπιστή Ραούλ Φολλερώ, παπικό στο δόγμα, επειδή είχε ευεργετήσει το Λεπροκομείο και

ήταν πολύ καλός άνθρωπος. Τότε, άγγελος Κυρίου του πέταξε τη μερίδα από το άγιο Δισκάριο τρεις φορές. Την τρίτη φορά, του εμφανίσθηκε λέγοντάς του ότι εκεί (στην Πρόθεση) έχουν θέση μόνο τα μέλη της Εκκλησίας. Του εξήγησε ότι στο κομβοσχοίνι του μπορεί να βάλει προσευχόμενος τους πάντες, αιρετικούς, ετεροθρήσκους, φονιάδες, εγκληματίες, ασελγείς, το πλήρωμα όλης της οικουμένης, ζώντες και κεκοιμημένους. Στην ευχαριστιακή Αναφορά όμως, μόνο τους Ορθοδόξους, γιατί αυτοί αποτελούν τα μέλη της μίας, αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας.»²⁰

Συχνώς πυκνώς παραπέμπομεν εις την θεόπνευστον ρήσιν του αγίου Νικολάου του Καβάσιλα, «Δια δε των μυστηρίων και η Εκκλησία σημαίνεται, σώμα ούσα Χριστού και μέλη εκ μέρους... Σημαίνεται δε η Εκκλησία εν τοις μυστηρίοις, ουχ ως εν συμβόλοις, αλλ' ως εν καρδία μέλη... Ου γαρ ονόματος ενταύθα κοινωνία μόνον, η αναλογία ομοιότητος, αλλά πράγματος ταυτότης.»²¹ Ιδού, λοιπόν, η προσωπική εμπειρία του συγχρόνου αγίου πατρός Ευμενίου Σαριδάκη -εις την αγιότητα του οποίου ανεφέρθη ενθέρμως η Υμετέρα Παναγιότης εις τον Προλογικόν Χαιρετισμόν Εορτολογίου της Μητροπόλεως Γορτύνης και Αρκαδίας (έτους 2014)-, τι καταθέτει εις ημάς τους περισπουδάστους, μετά βροντώδους απλότητος και εκπληκτικής ακριβείας, επικυρούσα κατά πάντα τους θεολογικωτάτους λόγους του Καβάσιλα. Ότι δηλαδή «η Εκκλησία σημαίνεται εν τοις μυστηρίοις», εις την ιεράν Πρόθεσιν της Θείας Ευχαριστίας. Και το αξιοπρόσεκτον είναι ότι άγγελος Κυρίου απεκάλυψε την μεγίστην ταύτην, προικοδοτηθείσαν εις ημάς, αλήθειαν, περί του τι εστί δηλονότι Εκκλησία, ποία τα μέλη αυτής και τις η ημετέρα ευθύνη προς τα μη αποτελούντα μέλη αυτής.

Τέλος, παραθέτομεν βαρυσήμαντον κείμενον επιστολής του μεγάλου και συγχρόνου οσίου Γέροντος Σωφρονίου Σαχάρωφ, ιδρυτού της εν Έσσεξ Αγγλίας Πατριαρχικής μονής του Τιμίου Προδρόμου.

«Εδώ όμως θέλω να πω και λίγα λόγια για το γεγονός ότι μια σημαντική μερίδα του χριστιανικού κόσμου κλίνει σήμερα να αποδεχθεί μια από τις πιο επικίνδυνες αιρέσεις (Σ.Ε.: ο Γέρων εννοεί ενταύθα τον Οικουμενιστικόν Συγκρητισμόν). Αυτή ξεκινά από τη διαπίστωση ότι δήθεν στις ημέρες μας δεν υπάρχει ούτε μια εκκλησία που να έχει διαφυλάξει πλήρως την αλήθεια της διδαχής του Χριστού· ότι καμιά εκκλησία δεν κατέχει σε απόλυτο βαθμό τη γνώση του μυστηρίου της αγίας, χαρισματικής χριστιανικής ζωής σε ηθικό και ασκητικό επίπεδο· ότι πολλές από τις εκκλησίες, που αποκαλούνται χριστιανικές, έχουν ίση χάρη, και γι' αυτό οφείλει να επέλθει η ένωση των εκκλησιών με βάση κάποιον κοινό για όλες παρονομαστή.

Ένα από τα πιο συχνά ερωτήματα, που τυχαίνει να αντιμετωπίζουμε,

είναι το ερώτημα ποιός σώζεται και ποιός όχι. Οι άνθρωποι αυτοί συνήθως σκέπτονται ότι σώζεται όχι μόνο ο Ορθόδοξος (σύμφωνα με τη διδασκαλία της Ορθοδόξου Εκκλησίας) η μόνο ο Καθολικός (σύμφωνα με τη διδασκαλία των Ρωμαιοκαθολικών), αλλά και όλοι οι ενάρετοι άνθρωποι που πιστεύουν στον Χριστό. Η άποψη αυτή πέρασε από τους Προτεστάντες και στους πιστούς των υπολοίπων εκκλησιών. Υπάρχουν πολλοί μεταξύ των Ορθοδόξων, που υποστηρίζουν την άποψη αυτή. Μερικοί μάλιστα σκέπτονται ότι ούτε μια από τις υπάρχουσες εκκλησίες δεν μπορεί να δεχθεί το πλήρωμα της γνώσεως και της χάριτος, γιατί η κάθε μια από αυτές κατά τον ένα η τον άλλο βαθμό έχει παρεκκλίνει από την αλήθεια. Οι ίδιοι πάντοτε πιστεύουν ότι μόνο τώρα, στα τέλη των αιώνων, συνέλαβαν πλήρως το πνεύμα της διδαχής του Χριστού και μέχρι τώρα όλος ο χριστιανικός κόσμος, στη ροή τόσων αιώνων, βρισκόταν σε πλάνη. Λένε ότι τώρα ήρθε ο καιρός, που πρέπει να ενωθούν όλα τα διχασμένα μέρη σε μια παγκόσμια και αποστολική Εκκλησία. Αυτή, σύμφωνα με τους ίδιους, θα κατέχει την πλήρη αλήθεια από όλες τις απόψεις, αν κατά την (παραπάνω) ένωση γίνει αποδεκτό μόνο εκείνο που αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό για όλες τις εκκλησίες. Άλλοι πάλι, φαινόμενο ακόμη χειρότερο, διαλογίζονται στις καρδιές τους για κάποιο είδος υψηλού μυστικισμού, που υπερβαίνει τα όρια της εκκλησιαστικής αντιλήψεως της χριστιανικής θρησκείας, ώστε... δεν θέλω ούτε να αναφερθώ περισσότερο σε όλα αυτά. Επιθυμώ μόνο κλείνοντας το θέμα αυτό να πω παρενθετικά ότι πολύ θα ήθελα (και γι' αυτό προσεύχομαι στον Θεό) εσείς να μη πλανηθείτε με όλα αυτά, αλλά να πιστεύετε ακράδαντα με την καρδιά και με τον νου ότι υπάρχει πάνω στη γη εκείνη η Μία, Μοναδική και Αληθινή Εκκλησία που ίδρυσε ο Κύριος. Η Εκκλησία αυτή διατηρεί αλώβητη και ακέραιη τη διδασκαλία του Χριστού (και όχι ξεχωριστά μέλη της), κατέχει το πλήρωμα της γνώσεως και της χάριτος και είναι αλάθητη. Εκείνο που για μερικούς δεν φαίνεται να είναι πλήρης διδασκαλία, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η δυνατότητα για επιστημονική επεξεργασία που προσφέρει ο απεριόριστος και ανεξάντλητος πλούτος της. Αυτό όμως δεν συγκρούεται καθόλου με ο,τι είπαμε παραπάνω για την κατοχή του πληρώματος της γνώσεως.

Η διδασκαλία της Εκκλησίας, που έλαβε την τελική της μορφή από τις Οικουμενικές Συνόδους, δεν επιδέχεται καμιά αλλαγή. Όλη η μετέπειτα επιστημονική εργασία πρέπει απαραίτητα να συμφωνεί με ο,τι ήδη δόθηκε στη θεία αποκάλυψη και διατυπώθηκε στη διδαχή των Οικουμενικών Συνόδων της Εκκλησίας. Το ίδιο ισχύει και για τη χάρη. Το πλήρωμα της χάριτος, μπορεί να κατέχει μόνο η μία και μοναδική Εκκλησία. Όλες όμως οι άλλες εκκλησίες διαθέτουν χάρη εξαιτίας της πίστεως στον Χριστό, όχι όμως στην πληρότητα. Μπορούμε να πιστεύουμε ότι και στις ημέρες μας ακόμη υπάρχουν άνθρωποι, που κατά τη χάρη του Αγίου Πνεύματος είναι ίσοι με τους μεγάλους αγίους της

Εκκλησίας των αρχαίων χρόνων (το λέω σε σχέση με ο,τι έτυχε να ακούσω για μερικούς ανθρώπους στη Ρωσία), γιατί ο Χριστός είναι “χθες και σήμερα ο αυτός και εις τους αιώνας”. Όλα αυτά είναι η αλήθεια. Όποιος απομακρυνθεί από την πίστη αυτή, δεν θα σταθεί.»22

* * *

Παναγιώτατε, άγιοι Προκαθήμενοι, άγιοι Αρχιερείς, εν Χριστώ αδελφοί,

Εάν θέλωμεν να είμεθα τη αληθεία «επόμενοι τοις αγίοις Πατράσι», πρέπει να λάβωμεν σοβαρώς υπ’ όψιν την θεολογικήν και εν Πνεύματι Αγίω εμπειρίαν αυτών. Και, μία Σύνοδος, ως η παρούσα, η οποία θέλει να είναι αγία και Μεγάλη, πρέπει αναντιρρήτως να λάβει υπ’ όψιν τους αγίους και μεγάλους της Πίστεως ημών.

Αι αποφάσεις μιας Πανορθόδοξου Συνόδου, έστω και Διορθόδοξου ένεκα κραυγαλέων απουσιών, ταπεινώς φρονούμεν ότι θα τύχωσιν αποδοχής υπό κλήρου και λαού εις το μέτρον όπου εις ταύτας υπάρχει συμφωνία ουρανού και γης, αγγέλων και αγίων και ανθρώπων. Οι χρησιμοποιούμενοι όροι εις τας αποφάσεις μιας τοσούτον ιστορικής και σημαίνουσας Συνόδου, πρέπει να διακρίνωνται δια την θεόθεν σοφίαν και την κρυσταλλίνην αυτών θεολογικήν σαφήνειαν. Αι Οικουμενικάι και Τοπικάι Σύνοδοι ούτω απεφαίνοντο, δογματίζουσαι εν Αγίω Πνεύματι, κατά το αποστολικόν, «έδοξε τω Αγίω Πνεύματι και ημίν» (Πραξ. 15, 28). Δεν είναι δυνατόν να αποτελούσι τεχνικούς όρους η να είναι αποτέλεσμα “διπλωματικής” αβρότητας αι αποφάσεις μιας Πανορθόδοξου Συνόδου. Μόνον ούτω θα είναι δυνατόν να συντελέσωσιν εις την της Εκκλησίας ενότητα και να αποτελέσωσι σημείον ασφαλούς θεολογικής αναφοράς εις τους μεταγενεστέρους.

Δια να μην ταλαιπωρήσω λοιπόν Υμάς μετά ημετέρων λόγων, προέκρινα να παραθέσω Υμίν την φωτίζουσαν και συνετίζουσαν επί του προς εξέτασιν θέματος αγιοπνευματικήν εμπειρίαν συγχρόνων αγίων μορφών της μιας, αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας.

Αιτούμενοι τας Υμετέρας ευχάς, διατελούμεν

Μετά της εν Χριστώ αδελφικής αγάπης

Ο Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος

Εν Κολυμπαρίω Κισάμου της Κρήτης, τη 24η.06.2016.

Σημειώσεις

1. Γρηγορίου του Ναζιανζηνού, Λόγος Κ΄. Περί δόγματος και καταστάσεως επισκόπων, PG35, 1080B.
2. Νείλου του Σιναΐτου, Λόγος Περί Προσευχής, κεφ. Ξ΄, PG79, 1180B.
3. Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου (επιμ.), Εμπειρική Δογματική της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας κατά τις προφορικές παραδόσεις του π. Ιωάννη Ρωμανίδη, τομ. Β΄ (Τριαδικός Θεός, Δημιουργία-Πτώση-Ενανθρώπιση-Εκκλησία-Μετά θάνατον ζωή), (εκδ.) Ιερά Μονή Γενεθλίου Θεοτόκου (Πελαγίας), Αθήνα 2011 (εφεξής, ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΡΩΜΑΝΙΔΗ).
- 4.Οπ. αν., σ. 271.
- 5.Οπ. αν., σ. 268.
6. Την μεγάλην ταύτην αλήθειαν εκφράζει ακριβώς το αρχαίον απολυτίκιον εις αγίους ιερομάρτυρας επισκόπους: «Και τρόπων μέτοχος, και θρόνων διάδοχος των Αποστόλων γενόμενος».
7. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΡΩΜΑΝΙΔΗ, σ. 268.
8. Οπ. αν., σ. 267.
9. Να ενθυμηθώμεν ενταύθα την συχνήν αναφοράν του μεγάλου συγχρόνου οσίου Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτου εις την «επίγειον άκτιστον Εκκλησίαν». Βλ. λ.χ. Γέροντος (Οσίου) Πορφυρίου, Ανθολόγιο Συμβουλών, (εκδ.) Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος, Μήλεσι Αττικής 2002, σσ. 162-163.
10. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΡΩΜΑΝΙΔΗ, σ. 266.
11. Εις την Ορθόδοξον Αγιογραφίαν, επί παραδείγματι, εις τας εικόνas της Γεννήσεως του Κυρίου, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου κ.α., ομού μετά των ανθρώπων συναπεικονίζονται και άγγελοι, «τα ουράνια συμμίγνυται τοις επιγείοις».
12. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΡΩΜΑΝΙΔΗ, σ. 266.
13. Γέροντος (Οσίου) Πορφυρίου, Ανθολόγιο Συμβουλών, (εκδ.) Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος, Μήλεσι Αττικής, 2002, σσ. 229, 290.
14. Οσίου Παισίου του Αγιορείτου, Λόγοι, Α΄. Με πόνο και αγάπη για τον σύγχρονο

άνθρωπο, (εκδ.) Ιερόν Ησυχαστήριον Μοναζουσών «Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος», Βασιλικά Θεσσαλονίκης 2006, σ. 347.

15. Οσίου Παισίου του Αγιορείτου, Επιστολές, (εκδ.) Ιερόν Ησυχαστήριον Μοναζουσών «Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος», Βασιλικά Θεσσαλονίκης 82008, σσ. 149-150.

16. Ο Γέρων Ιάκωβος. Διηγήσεις-Νουθεσίες-Μαρτυρίες [Ορθόδοξο Βίωμα, 4], (εκδ.) Ενωμένη Ρωμηοσύνη, Θεσσαλονίκη 2016.

17. Οπ. αν., σσ. 110-111.

18. Βλ. Σίμωνος μοναχού, Άγιος Νικηφόρος ο Λεπρός, της καρτερίας αθλητής ο λαμπρός, Αθήνα 2013.

19. Νεοφύτου, Μητροπολίτου Μόρφου, Ο άγιος Νικηφόρος ο λεπρός και ο Γέροντας Ευμένιος Σαριδάκης, (εκδ.) Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος, Μήλεσι (Αττικής) 2016.

20. Οπ. αν., σσ. 87-88.

21. Νικολάου του Καβάσιλα, Ερμηνεία της Θείας Λειτουργίας, PG150, 452CD.

22. Αρχιμανδρίτου Σωφρονίου, Αγώνας Θεογνωσίας, Επιστολή 11, (εκδ.) Ιερά Σταυροπηγιακή και Πατριαρχική Μονή Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Αγγλίας 2004, σσ. 160-162.

Πηγή: <http://www.immorfou.org.cy/>